

αρχιτέκτονες

Περιοδική έκδοση του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ / Περίοδος Γ / Τεύχος 03 / Ιούνιος 2013

Σελίδα 3

Να ξανασκεφτούμε
(Re-think) την Αθήνα

Σελίδα 5

Ας ξανασκεφτούμε
τον «εξευγενισμό»
ή αλλιώς «rethink
gentrification»

Σελίδα 7

Αθήνα, μια Πόλη
των Πολιτών της.
Μπορούμε;

Σελίδα 10

Το μεγάλο στοίχημα...
«Δίκτυα ζωής»
στους μικρούς
αστικούς τόπους

Σελίδα 12

Ερωτήματα για τον
χωρικό σχεδιασμό...
Απαντήσεις για το
Ελληνικό

Σελίδα 16

Ατζέντα

Σημείωμα της σύνταξης

Re-σκέψεις για την Αθήνα

Μόνον η Αθήνα λοιπόν; Ο υδροκεφαλισμός, κοινωνικός, οικονομικός, χωροταξικός, την εγκαθιδρύει ως το επίδικο αντικείμενο της re-στόχευσής μας.

Re-think, re-launching, εντέλει re-σuzήτηση.

Η Αθήνα ξεδιπλώνεται ως το ελληνικό «υπόδειγμα» επέμβασης, για μια νέου τύπου ερμηνεία του «τοπικού». Αναδιατυπώνει, με τις προτάσεις που αφορούν το σώμα της, τη νέα αστική στρατηγική για το χώρο. Η Αθήνα οφείλει να εισέλθει στο Χάρτη των Παγκόσμιων Πόλεων. Το διαβατήριο εισόδου της εκδίδεται βίαια και εντός κρίσης με όρους παγκοσμιοποίησης. Developers, χρηματιστές, διαφημιστές, σύμβουλοι ανάπτυξης της αγοράς ακινήτων, με τη συμμετοχή της δημοτικής αρχής αλλά και τη χρηματοδότηση μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων όχι και τόσο ιδιωτικών, όπως το πρόγραμμα που εξαγγέλθηκε για το Μεταξουργείο, αλλά και ό,τι προαναγγέλλεται για το Ελληνικό, ανακηρύσσονται ως οι νέοι ταγοί διαμόρφωσης στρατηγικών μάρκετινγκ για την πόλη. Η ιστορία, η κοινωνική γεωγραφία της πόλης υποτάσσονται. Η αρχιτεκτονική λειτουργεί εργαλειακά ως κερασάκι στην τούρτα, κάτι σαν τη re-δεντροφύτευση της Πανεπιστημίου.

Το «παράδειγμα», μόλις ολοκληρωθεί, θα είναι έτοιμο προς re-κλωνοποίηση και για τις άλλες πόλεις της επικράτειας, εφόσον προτίθενται να το ακολουθήσουν.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
Βρυσακίου 15 και Κλάδου, 105 55 Αθήνα, τηλ.: 210 3215 146, fax: 210 3215 147
e-mail: sadas-pea@tee.gr • www.sadas-pea.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ

Πρόεδρος: **Μυρτώ Δεσποτιδίη**, Αντιπρόεδρος: **Άγγελος Βακαλόπουλος**,
Γεν. Γραμματέας: **Μιχάλης Τζάρας**, Ειδ. Γραμματέας: **Νίκος Κουρέτας**, Ταμίας: **Μαρία Φραντζή**
Μέλν: **Δαμιανός Αμπακούμκιν**, **Αφροδίτη Αυγερινού**, **Κώστας Βουρεκάς**, **Τόνια Κατερίνη**,
Βιβιάννα Μεταλληνού, **Γιάννης Πάνου**, **Πόπη Παπαντωνίου**, **Όλγα Πάππα**, **Γιώργος Πλατσάκης**,
Πέτρος Συναδινός

Υπεύθυνη σύμφωνα με το νόμο: **Μυρτώ Δεσποτιδίη**

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ακριβή Αναγνωστάκη, **Κάρολος Γαλανός**, **Κωνσταντίνα Θεοδώρου**, **Διονύσια Καννάς**,
Νεκτάριος Κεφαλογιάννης, **Αλέξανδρος Κλειδωνάς**, **Γεωργία Κότσαρη**, **Ειρήνη Κουφέλη**,
Παναγιώτης Κουμουνοπούλου, **Έλενα Λαϊνά**, **Άννα Μελαντίου**, **Βασιλική Παναγιωτοπούλου**,
Δημήτρης Πούλιος, **Όλγα Σημαιοφορίδου**, **Ελένη Χρηστέα**

Γραμματεία Σ.Ε.: **Στέλλα Ρίζου**
Διόρθωση κειμένων: **Άννα Πλατάκη**

ΕΞΟΦΥΛΛΟ Μεταξουργείο, 2012 (πηγή: www.flickr.com)

“αρχιτέκτονες”

Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων
Ανωτάτων Σχολών – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων

Στηρίξτε το έντυπο “αρχιτέκτονες”

- Εγγραφείτε στο Σύλλογο
- Εξοφλήστε τις συνδρομές σας στον ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ
- Προχωρήστε σε δώρεά στον ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ

Εάν επιθυμείτε να παραλαμβάνετε το έντυπο στο χώρο σας:

- Για τα μέλη του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ 12 € για 10 τεύχη
- Για τα μη μέλη 20 € για 10 τεύχη

ΕΓΓΡΑΦΕΙΤΕ στη λίστα αποστολής άμεσα:

- Είτε με καταβολή του αντίστοιχου ποσού του/της ενδιαφερομένου/ης απευθείας στα γραφεία του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, Βρυσακίου 15, Μοναστηράκι 105 55, Αθήνα, τηλ. 210 3215146
- Είτε με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ 146/480197-02 με δικαιούχο ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, και αποστολή συνημμένα του σκαναρισμένου τραπεζικού παραστατικού στο e-mail: sadas-pea@tee.gr ή με fax στο 210 3215147

ΒΡΑΔΙΕΣ ΣΤΗ ΒΡΥΣΑΚΙΟΥ

Κατά τους εαρινούς και θερινούς μήνες, στα γραφεία του συλλόγου θα πραγματοποιούνται οι «Βραδιές στη Βρυσακίου» κάθε δεύτερη Πέμπτη του μήνα.

Ο ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ προσκαλεί τα μέλη και τους φίλους του που θέλουν να περάσουν όμορφα μια βραδιά με ποτό, μουσική και κουβέντα στο χώρο μας, στην αυλή μας.

Να ξανασκεφτούμε (Re-think) την Αθήνα*

γράφει ο **Τάσης Παπαϊωάννου**

Είναι γνωστό ότι μια από τις πιο σημαντικές πολιτισμικές παραμέτρους μιας κοινωνίας είναι η αρχιτεκτονική. Εκφράζει μέσω του κτισμένου περιβάλλοντος τον τρόπο ζωής, τα ήθη και τα έθιμα, τα πρότυπα που επικρατούν σε κάθε ιστορική συγκυρία, δίνει με άλλα λόγια ασφαλείς πληροφορίες για το ποιοι πραγματικά είμαστε. Οι δρόμοι, οι πλατείες, τα πάρκα, τα κτήρια, οι πόλεις μας δεν είναι τίποτε περισσότερο και τίποτε λιγότερο από την έκφραση της κυρίαρχης ιδεολογίας κάθε εποχής, εντέλει έκφραση του πολιτισμού μας.

Σήμερα πλέον όλοι έχουμε συνειδητοποιήσει ότι οι πόλεις μας αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα. Οι φτωχογειτονιές πληθαίνουν με γεωμετρική πρόοδο, η έλλειψη ελεύθερων χώρων και πρασίνου δημιουργούν ένα ασφυκτικό περιβάλλον, η υποβάθμιση και η εγκατάλειψη των δημόσιων χώρων έχει φτάσει στο απροχώρητο. Η αυθαίρετη δόμηση όχι μόνο δεν υποχώρησε, αλλά συνεχίζει ακάθεκτη, αφού για άλλη μια φορά επιβραβεύεται πανηγυρικά με την «τακτοποίηση» και «νομιμοποίηση» όλων των παρανομιών του παρελθόντος.

Στο παγκοσμιοποιημένο και εξαιρετικά ανταγωνιστικό περιβάλλον, οι νεοελληνικές πόλεις ψάχνουν να βρουν τη νέα αστική τους ταυτότητα. Η Αθήνα, ως μεγαλούπολη, υφίσταται εντονότερα στο σώμα της τις συγκλονιστικές αλλαγές που συμβαίνουν τελευταία. Ολόκληρες περιοχές αλλάζουν χαρακτήρα μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, όχι τόσο όσον αφορά το κτισμένο τους κέλυφος –που σε πολλές περιπτώσεις μένει αναλλοίωτο– αλλά σε σχέση με την κοινωνική τους διαστρωμάτωση και τα ταξικά τους χαρακτηριστικά. Γεγονότα και καταστάσεις που επιβεβαιώνουν στην πιο ακραία και άγρια μορφή τους πως η πόλη ήταν, είναι και θα συνεχίσει να είναι ένας δυναμικά εξελισσόμενος ζωντανός οργανισμός.

Η πλήρης απουσία ουσιαστικού διαλόγου ανάμεσα στην πολιτεία και τους επιστημονικούς φορείς, αλλά και τους απλούς πολίτες, για τα προβλήματα της πόλης είναι περισσότερο από ποτέ εμφανής. Η ανυπαρξία αρχιτεκτονικών διαγωνισμών τις τελευταίες δεκαετίες, για πολύ σημαντικά αρχιτεκτονικά έργα (με αποκορύφωμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες, όπου όλοι ενεπλάκησαν εκτός από την αρχιτεκτονική), κάνει σήμερα τους λιγιστούς διαγωνισμούς που προκηρύσσονται να φαντάζουν σαν άλλοθι για την πλήρη απαξίωση της αρχιτεκτονικής όλα αυτά τα χρόνια από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, προκειμένου να κρατηθούν στοιχειωδώς τα προσχήματα. Αλλά όπως συμβαίνει κατά κανόνα στη χώρα μας, όλα τα μείζονα προβλήματα έχουν προαποφασιστεί, ενώ η συζήτηση διεξάγεται πάντοτε εκ των υστέρων και εστιάζεται μόνο στις λεπτομέρειες.

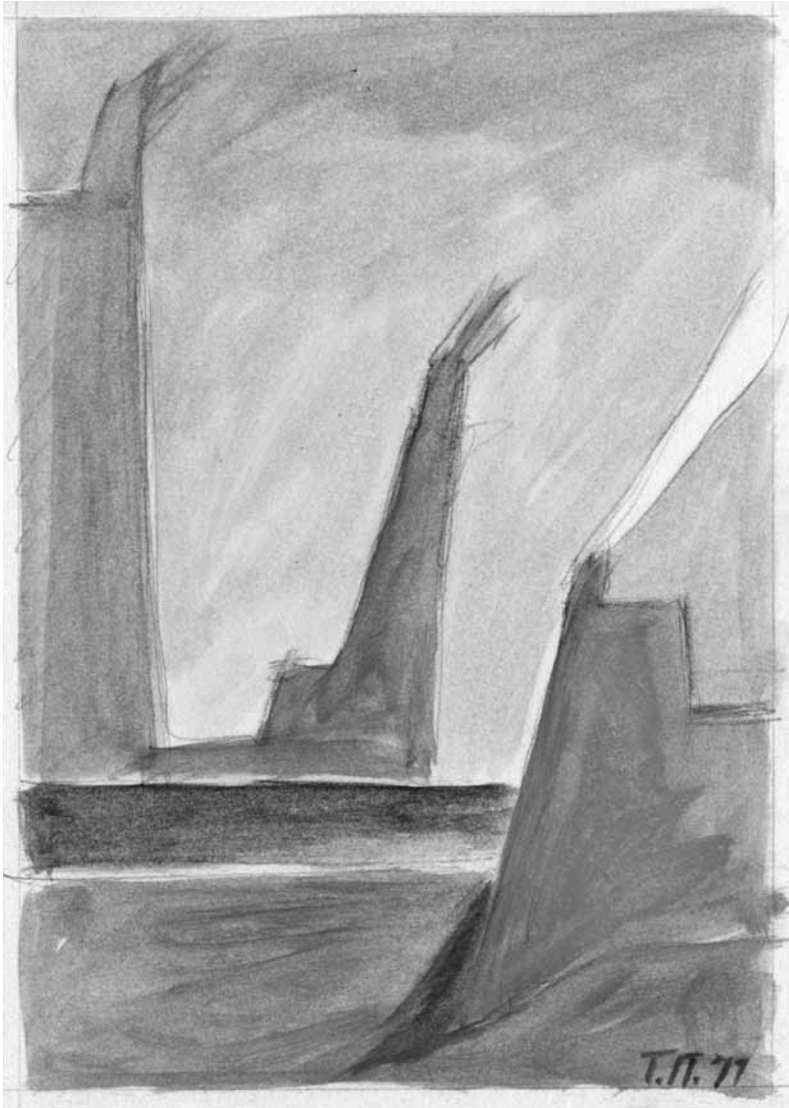
Το τελευταίο διάστημα οι προβολείς της δημοσιότητας πέφτουν με περισσή σπουδή πάνω σε διάφορες ενέργειες της πολιτείας, αλλά και ιδιωτικών

φορέων, οι οποίες στοχεύουν σε επιλεκτικές αναπλάσεις κεντρικών περιοχών της πρωτεύουσας. Ανακοινώθηκαν μάλιστα και αποφάσεις για πεζοδρομήσεις κεντρικών δρόμων, ενώ κάθε τόσο πληροφορούμαστε διάφορες προτάσεις για την «εκμετάλλευση» μεγάλων κενών χώρων, όπως το πρώην αεροδρόμιο Ελληνικού, η ευρύτερη περιοχή του Βοτανικού, το Μεταξουργείο κ.λπ. Μια κινητικότητα αντιστρόφως ανάλογη με την πολυσυζητημένη οικονομική κρίση των ημερών μας, ή μήπως –κάτω από μίαν άλλη ανάγνωση– ακριβώς λόγω αυτής;

Το ότι χρειάζονται σοβαρές παρεμβάσεις στον ιστό της πόλης είναι αυτονόητο. Κάθε «αναβάθμιση» όμως και κάθε «εξωραϊσμός» ζητούν προηγουμένως απαντήσεις σε μια σειρά από κρίσιμα ερωτήματα, όπως: Ποιος και γιατί αποφασίζει να αλλάξει το χαρακτήρα μιας περιοχής και προς ποια κατεύθυνση; Τι προβλήματα εντοπίζει και πώς έρχεται να τα διευθετήσει; Σε ποια τμήματα της κοινωνίας αναφέρεται; Για παράδειγμα, αντί της περιλάλητης πεζοδρόμησης της Πανεπιστημίου, δεν θα πρόσφερε πολύ περισσότερα στην πόλη η διάχυση μικρότερων επεμβάσεων στις διάφορες υποβαθμισμένες γειτονιές της; Τι πραγματικά μας ενδιαφέρει, να καθαρίσει το κέντρο, η βιτρίνα, ενώ πιο πίσω επικρατεί το χάος; Γιατί κάθε επέμβαση πάνω στο σώμα της πόλης έχει και τις ανάλογες παρενέργειες. Ιδιαίτερα μάλιστα σε περιόδους κρίσης σαν τη σημερινή, κάθε ανάλογη απόφαση αποκτά πέρα από την οικονομική διάσταση (π.χ. διοχέτευση ελάχιστων πόρων) και ισχυρό συμβολικό περιεχόμενο.

Η Αθήνα έχει ανάγκη να ξαναβρεί τόπους με χώμα, φυσικό περιβάλλον, και όχι καινούριες τσιμεντοστρώσεις. Δημιουργία, δηλαδή, χώρων

«αναπνοής» στις πυκνοκατοικημένες γειτονιές της. Κυρίως όμως νέες λειτουργίες που θα τονώσουν τα απονεκρωμένα σημεία, με άλλα λόγια, ζωή! Το να στρέφουμε συνεπώς με τόση σπουδή τα φώτα της δημοσιότητας σε διαγωνισμούς σαν της «Πανεπιστημίου» μην τυχόν σημαίνει πως θα μείνουν για άλλη μια φορά στη σκιά οι περιοχές που αντιμετωπίζουν μείζονα προβλήματα; Μοιάζει με την επέμβαση ενός αισθητικού για τον καλλωπισμό του προσώπου ενός ασθενή την ίδια ώρα που αυτός υποφέρει από μια βαρύτατη ασθένεια. Η αρχιτεκτονική μπορεί να επιλύει προβλήματα στον τομέα της. Όμως τα κοινωνικά προβλήματα, όπως η ερήμωση και η εγκατάλειψη περιοχών, η αυξανόμενη παραβατικότητα, η διάλυση του κοινωνικού ιστού και τόσα άλλα, είναι αδύνατον να αντιμετωπιστούν μόνο με την αρχιτεκτονική.

Όλοι μπορούμε να υποθέσουμε πως το γεγονός ότι κλείνει το ένα κατάσταση μετά το άλλο, ότι νεκρώνουν περιοχές που πριν από λίγο έσφυζαν από ζωή δεν εξαρτάται από την αρχιτεκτονική ποιότητα των κτηρίων ή το είδος της πλακόστρωσης των πεζοδρομίων τους. Μέσα στην εκρηκτική και άναρχη μεταμόρφωση του κοινωνικού ιστού της πόλης, κάθε απόφαση ανάπλασης, κάθε πρόταση σχεδιασμού είναι πρωτίστως πρόταση πολιτική! Ας μη χρησιμοποιούμε, λοιπόν, την αρχιτεκτονική ως μανδύα για να καλύψουμε εκείνους που παίρνουν τις πολιτικές αποφάσεις και είναι οι μόνοι υπεύθυνοι γι' αυτές.

Γιατί, πριν τραβήξει ο αρχιτέκτων την όποια μολυβιά, πρέπει να έχει προηγουμένως συντεθεί η ιδεολογική κατεύθυνση της ανάπλασης, αφού κάθε επέμβαση στον ζωντανό ιστό της πόλης έχει μεγάλες επιπτώσεις στο κτισμένο περιβάλλον και στη ζωή των ανθρώπων. Η πόλη δεν μπορεί να εκλαμβάνεται (ιδίως από εμάς τους αρχιτέκτονες) ως το ουδέτερο φόντο, ο «καμβάς» πάνω στον οποίο στήνονται οι εντυπωσιακές avant guard δημιουργίες μας, αδιαφορώντας για τα πραγματικά και πολυσύνθετα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοί της. Απαιτούν έναν συνολικό σχεδιασμό, ένα όραμα που θα αφορά το σύνολο της πόλης, και κυρίως πολιτική βούληση προκειμένου αυτό το σχέδιο να υλοποιηθεί με τη συναίνεση των κατοίκων χωρίς «εκπτώσεις». Για να κατοικηθεί ξανά ο δημόσιος χώρος της πόλης, πρέπει οι πολίτες της να αισθάνονται οικεία σε αυτόν και φυσικά να αλλάξουν συμπεριφορές και νοοτροπίες. Η αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού ομάδων ανάλογα με το χρώμα, το φύλο, την οικονομική κατάσταση ή τις θρησκευτικές και ιδεολογικές πεποιθήσεις θα έπρεπε να είναι το πρώτο συλλογικό μέλημα, αν πραγματικά επιθυμούμε η κοινωνία μας να είναι δημοκρατική, αλληλέγγυα και να μην επιτρέπει τη δημιουργία γκέτο διαμελίζοντας το ενιαίο σώμα της πόλης σε ασύνδετα μεταξύ τους κομμάτια, κοριορτοποιώντας παράλληλα τον κοινωνικό ιστό.

Έτσι, σήμερα, όλη αυτή η επικοινωνιακή γιορτή, με σύσσωμη μάλιστα την ηγεσία του τόπου να τρέχει να συμμετάσχει, μας βάζει σε σκέψεις! Μην τυχόν την αρχιτεκτονική την ξεθάβουμε μόνον όταν την έχουμε ανάγκη ή θέλουμε να την έχουμε στην υπηρεσία μας; Πρέπει, λοιπόν, να ξανασκεφτούμε σοβαρά τα καίρια προβλήματα της πόλης μας, αν θέλουμε επί της ουσίας να βρούμε λύσεις που να επιλύουν υπαρκτά και όχι εικονικά προβλήματα. Και να μην ξεχνάμε πως η πόλη είναι πρώτα και πριν από όλα οι κάτοικοί της. Όλοι όσοι κατοικούν, ζουν και αναπνέουν σ' αυτήν. Άλλωστε, γι' αυτούς δεν γίνονται όλες αυτές οι αναπλάσεις; Ή μήπως όχι;

(*) Τμήμα του κειμένου έχει δημοσιευτεί στην *Εφημερίδα των Συντακτών*

Ας ξανασκεφτούμε ΤΟΝ «εξευγενισμό»

γράφει η **Γεωργία Αλεξανδρή**, Ανθρωπογεωγράφος

Ή αλλιώς «rethink gentrification»

Τον τελευταίο καιρό όλο και αυξάνονται οι φωνές (από πολιτικούς, πολεοδόμους, αρχιτέκτονες, δημοσιογράφους, τραπεζικούς και επενδυτές) που ζητούν να ξανα-σκεφτούμε την Αθήνα (rethink Athens), να επανεκκινήσουμε την Αθήνα (relaunch Athens) ή να επανα-χαρτογραφήσουμε γειτονίες της πόλης (remap). Τα επιχειρήματα που προβάλλονται τονίζουν ότι πρέπει να επιστρέψει η κατοικία –συγκεκριμένο είδος της όμως– στην πόλη, να γίνουν παρεμβάσεις ώστε οι παραβατικές συμπεριφορές να εξαλειφθούν.

Ο δήμαρχος της πόλης, ενισχύοντας τη φοβική λογική που αναπαράγεται από τα ΜΜΕ, υπογραμμίζει ότι, αν δεν αντιμετωπιστεί το μεταναστευτικό πρόβλημα και δεν αποκατασταθεί το αίσθημα της ασφάλειας στο κέντρο της πόλης, τότε ο κόλαφος εγκατάλειψης και δυστυχίας θα διαιωνιστεί.¹

Ορμώμενος από την «ανησυχία» του για την κατάσταση, προωθεί στο Δήμο Αθηναίων συνεργασίες με επενδυτές (βλέπε παράδειγμα Jessica με την εταιρεία Ολίγος για την περιοχή του Μεταξουργείου) στη λογική των ΣΔΙΤ,² με χαμηλότοκο τραπεζικό δανεισμό, υπερτονίζοντας ότι τα οικονομικά του δήμου είναι αρνητικά και ότι οι ιδιωτικές επενδύσεις στο δομημένο περιβάλλον αποτελούν το μέλλον της ανάπτυξης για την πόλη. Για να μπορέσουν όμως να ευοδωθούν οι επενδύσεις αυτές, συνεχίζει τη συνεργασία του με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη για το «σκούπισμα» του δήμου, δηλαδή την κοινωνική εκκαθάριση όποιου ενοχλεί: μετανάστης/τρια χωρίς χαρτιά, εξαρτημένος/η χρήστης ουσιών, οροθετικός/ή, εκδιδόμενη γυναίκα (προφανώς μεθαύριο η λίστα εκκαθάρισης επεκτείνεται και συμπεριλαμβάνει πορείες και όποιον/α γενικότερα διεκδικεί το δικαίωμα –κατοικίας, εργασίας, σκέψης– στην πόλη).

Γιατί όμως γίνεται αυτός ο λόγος περί επενδύσεων και αναπλάσεων ή αναζωογόνησης του κέντρου της πόλης αυτή τη χρονική στιγμή; Σε ποια σημεία της πόλης και σε ποιον αναφέρονται οι αισθητικές παρεμβάσεις που προωθούνται;

Καλύτερο είναι να μην κρυβόμαστε πίσω από τις λέξεις με αρχικά συνθετικά «επανα-».

Το κέντρο της πόλης κατοικείται. Μάλλον όμως κατοικείται από αυτούς που ενοχλούν το δήμο, τους επενδυτές και την αστική τάξη στην προσπάθειά της να επιστρέψει στο κέντρο της πόλης. Και αυτές οι ομάδες, είτε πρόκειται για μετανάστες με ή χωρίς χαρτιά είτε για ντόπιους που απλώς δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να ακολουθήσουν τους γηγενείς στα προάστια, πρέπει με κάποιον τρόπο να εκτοπιστούν, να φύγουν από το

Στένσιλ στο Μεταξουργείο, 9/10/2011, φωτ. Γ. Αλεξανδρή

κέντρο. Ο κύκλος της υποβάθμισης οξύνεται με τη βοήθεια της κρατικής αδράνειας και ανοχής.

Στη διαδικασία gentrification, η υποβάθμιση του κέντρου της πόλης δημιουργεί ταυτόχρονα και τις συνθήκες για την επανεπένδυση σε αυτό (Smith 1996). Στη βάση της δημιουργικής καταστροφής του καπιταλισμού (Harvey 2007), το κεφάλαιο κινείται στο χώρο σύμφωνα με τις πιο αποδοτικές επενδύσεις (Harvey 1989). Οι φθίνουσες αποδόσεις των επενδύσεων στα προάστια ωθούν το κεφάλαιο στο κέντρο της πόλης και στην αναδιαμόρφωσή του για την προσέλκυση των πιο εύπορων κοινωνικών ομάδων. Άλλωστε αυτές οι ομάδες μπορούν να αποφέρουν στην τοπική αυτοδιοίκηση περισσότερα έσοδα μέσω των καταναλωτικών τους συνθηκών και των δημοτικών τελών.

Η ωραιοποίηση του κέντρου της Αθήνας μέσα από δένδροφυτεύσεις, ενεργειακούς σχεδιασμούς κτηρίων, ποδηλατοδρομήσεις ή πεζοδρομήσεις δεν απευθύνεται στους υπάρχοντες κατοίκους. Αν απευθύνονταν όντως σε όλους τους κατοίκους, αυτές οι παρεμβάσεις θα είχαν γίνει προ πολλού, και μάλιστα με κοινωνικούς όρους στις πλέον υποβαθμισμένες περιοχές, όχι μόνο του κέντρου αλλά όλης της πόλης.

Στην παρούσα συγκυρία, αυτό που επιζητείται είναι η ενεργοποίηση των οικονομικών δυνάμεων, μέσα από επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα στο δομημένο περιβάλλον, και η μετεγκατάσταση των μεσαίων τάξεων στο κέντρο της πόλης.

Τον καιρό της οικονομικής ύφεσης και της κοινωνικής αποσάθρωσης είναι κακό αυτό;

Ας ξανασκεφτούμε λοιπόν. Τα όποια οικονομικά οφέλη (επενδύσεις και νέες θέσεις εργασίας) θα προκύψουν για σύντομο χρονικό διάστημα χωρίς πολλαπλασιαστικές επιδράσεις. Μακροπρόθεσμα, αυτό που θα αναπτυχθεί στο κέντρο της πόλης είναι οι κερδοσκοπικές συμπεριφορές. Δηλαδή αυξήσεις στην αξία της γης, στις τιμές των ακινήτων, επικράτηση «καλύτερων και πιο αποδοτικών» χρήσεων γης. Οι πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μην μπορώντας να ανταποκριθούν στο αυξημένο κόστος ζωής, που εκφράζεται μέσα από τις αυξήσεις στα ενοίκια ή την αντικατάσταση των μαγαζιών που τους εξυπηρετούν από γκουρμέ σουπερμάρκετ, εστιατόρια και βιολογικά μαγαζιά, αναγκάζονται να υποχωρήσουν. Κοινώς τρέπονται σε εκτοπισμό. Τη θέση τους λαμβάνουν οι μεσαίες τάξεις. Την υπεραξία που παράγεται καρπώνονται συγκεκριμένες επενδυτικές πολιτικές και κοινωνικές ομάδες, ενώ τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούν οι κερδοσκοπικές συμπεριφορές στη γη προστίθενται στον κατάλογο των προβλημάτων που έχει να αντιμετωπίσει η πόλη.

Το gentrification, που αποτελεί τη βάση των αρχικών συνθετικών «επανα-», εμφανίζεται ως η λύση για τα προβλήματα της πόλης. Μήπως όμως αποτελεί τον δούρειο ίππο της αστικής τάξης για τη διεκδίκηση του κέντρου της πόλης και τη διαμόρφωση καθημερινών συνθηκών για λίγους και εκλεκτούς; Οι διαδικασίες του gentrification, όπως εκτυλίσσονται σε διάφορες γεωγραφίες, είτε πρόκειται για πόλεις της Ευρώπης, της ηπείρου της Αμερικής ή της Ασίας, αποδεικνύουν τη βιαιότητα των νεοφιλελεύθερων

πολιτικών στο χώρο και τη χωροκοινωνική αδικία των πόλεων. Ο εκτοπισμός των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων αποτελεί ευρύτερο κοινωνικό πρόβλημα, που αναδύεται με διάφορες μορφές. Το gentrification δεν αποτελεί καμία λύση, αλλά μάλλον το αντίθετο. Ίσως, πέρα από το γρήγορο κέρδος, στη λογική του όποιου σχεδιασμού θα ήταν καλό να εισαχθούν οι κοινωνικοί παράγοντες και η μακροχρόνια σκέψη και αναφορά. Διαφορετικά, ελλοχεύει ο κίνδυνος συσσώρευσης της χωρικής και κοινωνικής αδικίας και της διαμόρφωσης συνθηκών έκρηξης στο κέντρο της πόλης. Οι πρόσφατες εξεγέρσεις στην Κωνσταντινούπολη δεν είναι μακριά...

Σημειώσεις

1. «Χαιρετισμός δημάρχου Αθηναίων Γ. Καμίνη στην ημερίδα με θέμα την εγκληματικότητα στο κέντρο της Αθήνας», 14 Μαρτίου 2012, διαθέσιμο στο: <https://www.cityofathens.gr/node/19862>.
2. Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.

Αναφορές

- Harvey, D. (2007), «Neoliberalism as creative destruction», *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 610 (1), σελ. 22-45.
- Harvey, D. (1989), «From managerialism to entrepreneurialism: the transformation of urban governance in late capitalism», *Geografiska Annaler. Series B, Human Geography* 72 (2), σελ. 3-17.
- Smith, N. (1996), *The New Urban Frontier: Gentrification and the Revanchist City*, Routledge: Oxon, New York.

PASSIVE HOUSE AWARENESS DAYS

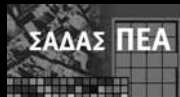
Εισαγωγικό Διήμερο Σεμινάριο Passive House Standard
Αθήνα 4 -5 Ιουλίου 2013

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να παρουσιάσει στους συμμετέχοντες τις βασικές πτυχές σχεδιασμού του **Παθητικού Κτιρίου** (Passive House) συμπεριλαμβανομένων του κελύφους και των μηχανικών συστημάτων, αρχές που μπορούν να εφαρμοστούν σε όλες τις κατηγορίες κτιρίων – επαγγελματικά ή οικιστικά – νέες κατασκευές ή ανακαινίσεις/αναβαθμίσεις κτιρίων.

Θεματολογία Σεμιναρίου

Βασικές Αρχές Παθητικού Κτιρίου
Κέλυφος Παθητικού Κτιρίου
Αεροστεγανότητα και η σημασία του στο Παθητικό Κτίριο
Εξάθλιψη Θερμογεφυρών
Συστήματα Κουφωμάτων Παθητικού Κτιρίου
Η/Μ Παθητικού Κτιρίου
Οικονομικά Παθητικού Κτιρίου (Κόστος RoI, NPV)
Εφαρμογή Παθητικού Κτιρίου στην Ελλάδα με παραδείγματα

Υπό την αιγίδα του

plus energyLAB

Πληροφορίες – Εγγραφές 211 7708899

Το master plan του Frank Gehry για το Atlantic Yards, αναθεωρημένο το 2009

Αεροφωτογραφία της περιοχής ανάπτυξης, πηγή: britinbrooklyn.net

Αθήνα, μια Πόλη των Πολιτών της. Μπορούμε;

γράφει η **Λίνα Στεργίου**

Σύμφωνα με τον Tomlinson, η παραγωγή εθνικών πολιτιστικών ταυτοτήτων υπήρξε από τον 18ο αιώνα ο πιο επιτυχημένος τρόπος ενορχήστρωσης του ανήκω. Σήμερα αποτελεί μια μορφή πολιτιστικής ισχύος και εργαλείο αντίστασης στις ομογενοποιητικές δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης, ενώ σταδιακά εξελίσσεται σε μια ιδιαίτερα σύνθετη διαδικασία στην οποία διεισδύουν ποικίλες κατηγορίες μέσα από τις οποίες η ταυτότητα κατασκευάζεται, όπως η θρησκεία, η γλώσσα, η τάξη, το φύλο, η ηλικία, η ιδεολογία κ.λπ. Για τον Tomlinson, η εθνική πολιτιστική ταυτότητα δημιουργείται βάσει συγκριτικών σχέσεων, είναι συχνά πρόσκαιρη, ασταθής και πολλαπλή.

Οι ανακοινώσεις μεγάλων πολεοδομικών παρεμβάσεων στην Αθήνα –όπως πρόσφατα για το Rethink Athens, τις αναπλάσεις στην περιοχή του Μεταξουργείου αλλά και για τη λεωφόρο Συγγρού– επαναφέρουν στο προσκήνιο μια ξεχασμένη εργασία συμβολικής διάστασης, τη δημιουργία μιας σύγχρονης πολιτιστικής ταυτότητας μέσω πολιτικών-πολιτιστικών εντολών: για την αναδιαμόρφωση μιας πολιτιστικής αυτοσυνείδησης με επιλεγμένα χαρακτηριστικά που ανήκουν σε μια χώρα που ζει το παρόν της, για την ανάδειξη της πολιτιστικής ιδιομορφίας της Αθήνας σε μια διεθνή ατζέντα πόλεων και για τη συγκρότηση μιας συλλογικής ταυτότητας που αντανακλά τις ποικίλες ομάδες των πολιτών της. Οι πρόσφατες διαδηλώσεις στη Κωνσταντινούπολη με αφορμή την ανάπτυξη της πλατείας Ταξίμ υπενθυμίζουν ότι οι εντολές αυτές δεν συνυπάρχουν απαραίτητα αρμονικά. Στον κεντρικό σχεδιασμό για μια νεο-οθωμανική συντηρητική τουρκική πολιτιστική ταυτότητα αντιτίθεται ένα από κάτω προς τα πάνω, πλουραλιστικό, κυρίως νεανικό, λιγότερο ισλαμιστικό όραμα για μια Τουρκία ως σύγχρονη δημοκρατία. Στην Ελλάδα όμως μια εθνική πολιτιστική ταυτότητα (σε ενικό ή πληθυντικό) που διαπνέει σε συμβολικό επίπεδο τα νέα έργα της Αθήνας δεν είναι ακόμα διακριτή. Ενώ η δημιουργία μιας «ταυτότητας των πολιτών» –αυτού που με πολιτικούς όρους ονομάζουμε «δικαίωμα όλων στη πόλη» και με πολεοδομικούς «αποφυγή gentrification»– δεν έχει ακόμα βρει τα κατάλληλα εργαλεία. Στις νέες πολεοδομικές παρεμβάσεις η ακούσια οικονομική έξωση

ευάλωτων πολιτών ως αποτέλεσμα των διαδικασιών της ανάπτυξης είναι πιθανή. Όπου όμως ο κρατικός φορέας δεν προβλέπει σημαντικό προϋπολογισμό για την προσφορά εξισοροπτικών κοινωνικών μέτρων, πόρων για αποζημιώσεις από επεμβάσεις στην ιδιοκτησία και αυστηρών περιοριστικών κανόνων προς όσους εμπλέκονται στις αναπλάσεις, ή όπου φορέας είναι ιδιώτης, οι συμμετοχικές διαδικασίες δημιουργούν ικανές προϋποθέσεις αντίδρασης στο gentrification.

Σε χώρες όπου ιστορικά απουσιάζει το κράτος πρόνοιας, όπως στις ΗΠΑ, η εμπειρία τέτοιων συμμετοχικών διαδικασιών και δημόσιων διαβουλεύσεων είναι εκτενής. Παράδειγμα αποτελεί το έργο «Atlantic Yards», το μεγαλύτερο αναπτυξιακό έργο αστικής ανάπτυξης στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης, που ξεκίνησε με μια επίσημη ανακοίνωσή του το 2003. Η πρωτοβουλία και υλοποίηση ανήκει σε ιδιώτη, στην κατασκευαστική και επενδυτική εταιρεία Forest City Ratner Companies (FCRC), και ο πολεοδομικός σχεδιασμός στον Frank Gehry. Στην επιφάνεια των 89.000 τ.μ. του έργου –ως σήμερα με ιδιωτικά κτίσματα κατοικιών και μικρών επιχειρήσεων, και δημόσιες οδούς– η FCRC προτείνει την κατασκευή, διαχείριση και αξιοποίηση νέων κατοικιών εμβαδού 540.000 τ.μ. (6.430 διαμερίσματα σε 16 πύργους ύψους 20 ως 55 ορόφων), μιας αρένας (Barclays Center) αθλητικών και ψυχαγωγικών λειτουργιών 60.750 τ.μ., εμπορικών χώρων 22.230 τ.μ., χώρων γραφείων 30.240 τ.μ. και ανοικτών δημόσιων χώρων 32.363 τ.μ. Το κόστος του έργου ανέρχεται σε 4,9 δισ. δολάρια. Η FCRC λαμβάνει άμεση κρατική επιδότηση 300 εκ. και έμμεση, σε ιδιοκτησία, περίπου 100 εκ. Αγοράζει το μεγαλύτερο τμήμα της ιδιοκτησίας της περιοχής με το καθεστώς της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, ενώ το υπόλοιπο δίδεται από το Δημόσιο. Αυτά αποτελούν προνόμια που παρέχει το κράτος στη FCRC ως αντιστάθμισμα μιας σειράς υποχρεώσεων λειτουργίας της προς όφελος της ανάπτυξης της κοινωνικής και οικονομικής ζωής των κατοίκων, τήρησης αυστηρών περιβαλλοντικών κανόνων και όρων διαχείρισης του έργου. Εκτός των κερδών από τη δημιουργία φορολογικών εσόδων 5 δισ. στα επόμενα 30 χρόνια, θέσεων εργασίας και την πιστοποίηση LEED (Leadership in Energy and Environmental Design), δεν θα ήταν δυνατόν το

κράτος να έρθει σε μια βέλτιστη προς όλες τις δυνατές πλευρές συμφωνία με τη FCRC αν δεν υπήρχε μια έντονη και διαρκής πίεση των πολιτών – μέσω τοπικών και μη συλλόγων, και μη κερδοσκοπικών οργανώσεων. Αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών είναι το πρώτο στην ιστορία των ΗΠΑ Community Benefits Agreement (CBA), που υπογράφηκε το 2005.

Με το σύμφωνο αυτό της FCRC με οκτώ τοπικές οργανώσεις, που αντιπροσωπεύουν τους κατοίκους της περιοχής, η FCRC δεσμεύτηκε για την παροχή μιας σειράς προνομίων στους κατοίκους του Μπρούκλιν. Πρώτον, ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας: την κατασκευή του έργου από κατοίκους της περιοχής, με έμφαση στα χαμηλά εισοδήματα. Κατ' ελάχιστον 35% θα αφορά μειονότητες και τουλάχιστον 10% γυναίκες. Ακόμα, τη δημιουργία προγραμμάτων μαθητείας τεχνικών αρτιοτήτων που απαιτούνται στην κατασκευή του έργου αλλά και την πρόσληψη εργατικού δυναμικού που προέρχεται από τα εργατικά συνδικάτα. Δεύτερον, ως προς τη δημιουργία κοινωνικής κατοικίας: 2.250 διαμερίσματα, το 30% του συνόλου, θα απευθύνονται σε χαμηλά και μεσαία εισοδήματα σε μόνιμη βάση, εκ των οποίων το 10% σε ηλικιωμένους. Τρίτον, ως προς τις συμβαλλόμενες στο έργο επιχειρήσεις: πριν την κατασκευή, τουλάχιστον 5% των συμβάσεων (μεταφρασμένων σε δολάρια) θα δοθεί σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε μειονότητες και τουλάχιστον 3% σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες. Ενώ κατά την κατασκευή τουλάχιστον 20% των συμβάσεων θα δοθεί σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε μειονότητες και τουλάχιστον 10% σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες. Προβλέπεται ακόμα η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των μειονοτήτων και των γυναικών μέσω πιστωτικών προγραμμάτων, δανείων και τεχνικής υποστήριξης. Τέταρτον, ως προς τις παροχές η FCRC δεσμεύτηκε για τη δημιουργία και λειτουργία κέντρου υγείας καθώς και εγκαταστάσεων φροντίδας παιδιών, νέων και ηλικιωμένων. Τέλος, ακολουθεί μια σειρά περιοριστικών κανόνων ως προς την περιβαλλοντική προστασία και διαχείριση του έργου.

Με αυτούς τους ειδικούς όρους εγκρίθηκε το 2006 το Atlantic Yards από το ελεγκτικό συμβούλιο της Πολιτείας της Νέας Υόρκης, ενώ νέοι όροι οδήγησαν σε αναθεώρηση το 2009. Προβλήματα που ανακύπτουν διαρκώς στην πολυετή πορεία του έργου γίνονται αντικείμενο διαβουλεύσεων ή και

αγωγών από τις οργανώσεις των τοπικών συλλόγων. Σήμερα αντικείμενο διαμαρτυριών αποτελούν η μείωση των προβλεπόμενων θέσεων εργασίας και η αναποτελεσματικότητα πρόσληψης τοπικού εργατικού δυναμικού από την FCRC. Κυρίως όμως η καθυστέρηση παράδοσης του έργου από 10 σε 25 χρόνια – με συνέπειες την ανάγκη επιμήκυνσης της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την επιβάρυνση στην καθημερινότητα των κατοίκων αλλά και τη δυσκολία επανεγκατάστασης των απομακρυσμένων με αναγκαστική απαλλοτρίωση κατοίκων και επαγγελματιών. Το έργο θα ολοκληρωθεί το 2034. Το Barclays Center, σχεδιασμένο από τους AECOM και SHoP Architects, λειτούργησε τον Σεπτέμβριο του 2012, και ένα από τα συγκροτήματα κατοικιών, το B2, σχεδιασμένο από τους SHoP Architects, θα παραδοθεί το καλοκαίρι του 2014.

Η αντανάκλαση όλης της κοινωνίας των πολιτών, των ποικίλων ομάδων και κοινοτήτων που συγκροτούνται σύμφωνα με διαφορετικά χαρακτηριστικά –εθνικά, θρησκευτικά, γλώσσας, ηλικιακά, ταξικά, φύλου, ιδεολογίας– στην πόλη είναι ένα σημαντικό και σύνθετο ζήτημα που δεν επιτρέπει μονοσήμαντες ερμηνείες. Μία μόνο διάστασή του, και επικεντρωμένη σε αστικές αναπλάσεις, αποτελεί η αποφυγή εκτόπισης των ευάλωτων ομάδων πολιτών. Ποιοι όμως και πόσοι έχουν το δικαίωμα του πολίτη στην Ελλάδα; Πώς επηρεάζει η ελλιπής μεταναστευτική πολιτική το ζήτημα αυτό; Μπορούν όλες οι θρησκευτικές ομάδες να ασκήσουν τα λατρευτικά τους δικαιώματα; Το δικαίωμα στην πόλη διαφορετικών κοινωνικών ομάδων είναι ένα σημαντικό στοίχημα στις εκκολλαπτόμενες πολεοδομικές παρεμβάσεις στην Αθήνα. Ακόμα και αν το ζήτημα είναι ευρύτερο, πολιτικό, η προσέγγισή του στην πολεοδομική του διάσταση θα μπορούσε εν μέρει να διαμορφώσει μια νέα συλλογική πολιτιστική ταυτότητα, τουλάχιστον τη δημοκρατική.

Σημείωση

1. Κυρίως της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας Develop – Don't Destroy Brooklyn, που απαρτίζεται από τους 20 τοπικούς συλλόγους, υποστηρίζεται από άλλους 51, έχει 800 εθελοντές και 3.500 ανεξάρτητους δωρητές, και του BrooklynSpeaks, μιας ονομασίας που περιλαμβάνει 9 τοπικούς συλλόγους με τουλάχιστον 6.000 ανεξάρτητους υποστηρικτές.

Τριδιάστατο του Barclays Center και των συγκροτημάτων κατοικιών B2
πηγή: newyork.cbslocal.com

Άποψη του Barclays Center από τη γωνία των λεωφόρων Flatbush και Atlantic
πηγή: newyork.cbslocal.com

www.civiltech.gr

Civiltech

η ορατή διαφορά στην εξειδίκευση

Άδεια Δόμησης

Αμοιβές
Έντυπα Δόμησης
Ιδ. Συμφωνητικά

**Διάγραμμα Δόμησης
Τοπογραφικό**

Νέος
Οικοδομικός
Κανονισμός

Civiltech
BUILDING
Studio

**Energy Building
Energy Certificate**

Αυθαίρετη Δόμηση

Η οικογένεια εφαρμογών **Building** αποτελεί τη μοναδική ολοκληρωμένη πρόταση που καλύπτει όλο το φάσμα της δόμησης και της ενέργειας. Με ενοποιημένες και αλληλοσυμπληρούμενες διαδικασίες, η οικογένεια εφαρμογών **Building** σας παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης της ταυτότητας του κτηρίου:

- Κοινή διαχείριση της κτηριακής πληροφορίας σε όλες τις εφαρμογές
- Ηλεκτρονική αρχειοθέτηση εγγράφων και σχεδίων σε επίπεδο μελέτης και φακέλου έργου.
- Διαχείριση των εγκρίσεων που δικαιολογούν τη νομιμότητα ή τη δυνατότητα διατήρησής κάθε υφιστάμενου κτίσματος.
- Διασύνδεση με τα δημοφιλέστερα αρχιτεκτονικά προγράμματα της αγοράς (AutoCAD, ArchiCAD, Τέκτων, CADware κλπ), για άντληση της κτηριακής πληροφορίας.

Civiltech A.E.

Αθήνα: Λεωφ. Μεσογείων 452, 153 42 Αγ. Παρασκευή Τηλ.: 210 6003034, Fax: 210 6000731

Θεσ/νίκη: Αδριανουπόλεως 1 & Μητρ. Κυδωνιών, 551 33 Καλαμαριά, Τηλ.: 2310 428781

www.civiltech.gr, e-mail: info@civiltech.gr

Το μεγάλο στοίχημα...

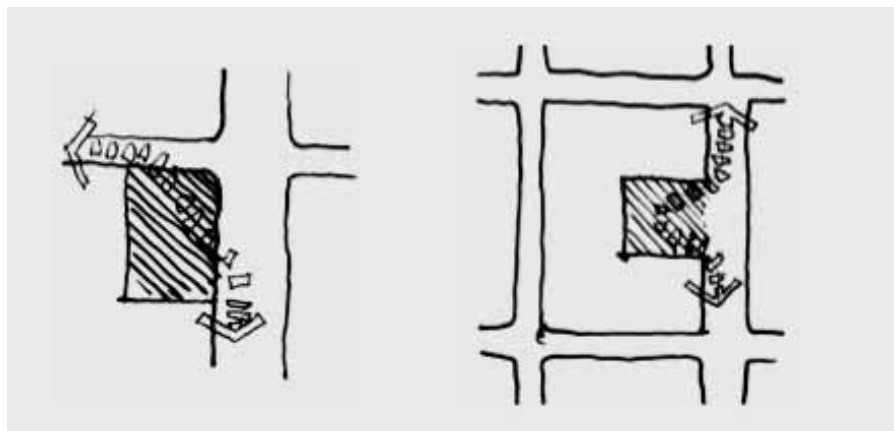
γράφουν οι **Δημήτρης Πολυχρονόπουλος**
και **Μαρία Γρηγοριάδου**

«Δίκτυα ζωής» στους μικρούς αστικούς τόπους*

Η άτακτη παρουσία μικρών υπαίθριων χώρων, που ξεπροβάλλουν απροσδόκητα σαν διάσπαρτες «σφήνες» στον αστικό ιστό, είναι ένα από τα συνηθισμένα φαινόμενα σε πυκνοδομημένα αστικά κέντρα ελληνικών και ευρωπαϊκών πόλεων. Κύριο χαρακτηριστικό τους, πέρα από την έντονη αποσπασματικότητα, είναι οι ελαχιστοποιημένες διαστάσεις τους και η μικρή οικονομική αξία τους, καθώς λόγω της θέσης τους (νησίδες ανάμεσα σε κτήρια, ακάλυπτοι ΟΤ, θραυσματικά μικροαποθέματα ελεύθερων επιφανειών πρασίνου) δεν μπόρεσαν με κάποιον τρόπο να «αξιοποιηθούν» οικοδομικά, γι' αυτό και έχουν απομείνει σε μια αδρανή κατάσταση. Μικρά παρκάκια συχνά σε εγκατάλειψη, ελεύθερες γωνιές δίπλα σε κάδους απορριμμάτων, νησίδες με αυθόρμητη βλάστηση, αυλές σχολικών κτηρίων που μένουν κλειστές τα απογεύματα, χιλιάδες τσιμεντένια δώματα και διαμπερείς ισόγειοι ακάλυπτοι πολυκατοικιών είναι κάποιοι από τους χώρους της καθημερινότητας της «γειτονιάς» που προσπερνούνται βιαστικά από τους περαστικούς.

Το ενδιαφέρον της πολιτείας αλλά και των επενδυτών είναι σχεδόν ανύπαρκτο, ειδικά σε δύσκολες εποχές, γι' αυτούς τους γκρίζους μικρο-τόπους της πόλης, καθώς όχι μόνο δεν αποδίδουν σε καμία περίπτωση οικονομικά, αλλά κυρίως οι παρεμβάσεις σε αυτούς δεν είναι άξιες να προσελκύσουν τη δημοσιότητα ή να προκαλέσουν κάποιου είδους επίσημο πολιτικό διάλογο.

Παρ' όλα αυτά, το βέβαιο είναι πως ο κάτοικος της πόλης ζει πολύ πιο κοντά σε αυτούς παρά στα μεγάλα δημόσια πάρκα και τους καλοσχεδιασμένους αστικούς άξονες. Σ' αυτούς τους μικρούς χώρους μπορεί να παίξει, να χαλαρώσει, να αναπτύξει μια κοινωνικότητα με τους γείτονές του, αυτούς που μένουν στην παραδίπλα ή την απέναντι πολυκατοικία, μπορεί να μεταφέρει μια γλάστρα ή μια καρέκλα από το σπίτι του, να οικειοποιηθεί το χώρο σαν μια προέκταση της κατοικίας του, και κυρίως να νιώσει συνυπεύθυνος για τη διατήρηση αυτού του ανεπιτήδευτου συλλογικού μικρο-τόπου. Κοινό χαρακτηριστικό τους, που μπορεί να αναγνωριστεί σ' αυτή την κατεύθυνση, είναι ότι ο «σχεδιασμός» και η «αξιοποίησή» τους είναι δυνατό να συνδιαμορφώνονται παράλληλα με την πολιτεία και από άλλους,

«Έναντι μιας θέσης στάθμευσης», *Journée parc(ing)*, 25 Ιουλίου 2008, Μόντρεαλ
πηγή: roulervelo.wordpress.com

μη αυστηρά καθορισμένους μηχανισμούς, ανταποκρινόμενοι σε ανάγκες διαφορετικών κοινωνικών ομάδων και ηλικιών, με αναπτυσσόμενο το ενδιαφέρον των εφήβων που ζουν στα αστικά κέντρα.

Η δημιουργία ενός ή πολλών διαφορετικών «δικτύων», όπου συναρθρώνονται οι μικρο-τόποι της καθημερινότητας, είναι η κρίσιμη έννοια, το κλειδί για την ανάδειξη της μεγάλης κοινωνικής και περιβαλλοντικής τους δύναμης.

Κατά την ανάπτυξη αυτών των δικτύων, μπορεί να αναγνωριστεί και

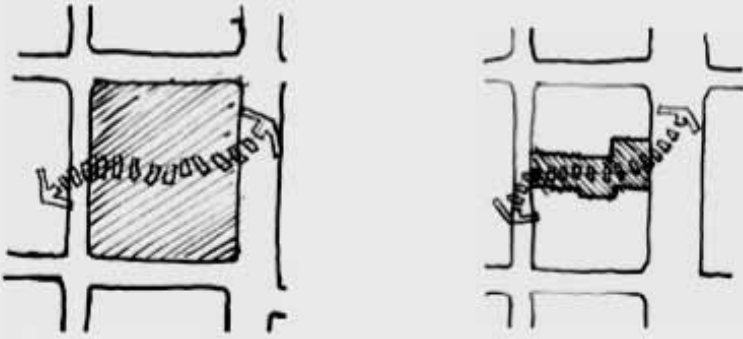

Cynthia Freeland

Μα είναι αυτό τέχνη;

εκδόσεις
πλέθρον

Παραλλαγές μικρο-τόπων – μια τυπολογία στα ΟΤ

να επιτευχθεί πρακτικά η δημιουργική απόσπασή τους από τη χαοτική εικόνα των σύγχρονων μητροπολιτικών περιοχών και η έκφραση μιας νέας στάσης απέναντι στις έννοιες της αστικής οικολογίας και της κοινωνικής ζωής των δημόσιων χώρων, που λειτουργούν εναλλακτικά απέναντι στις αποσπασματικές μελέτες για την πόλη.

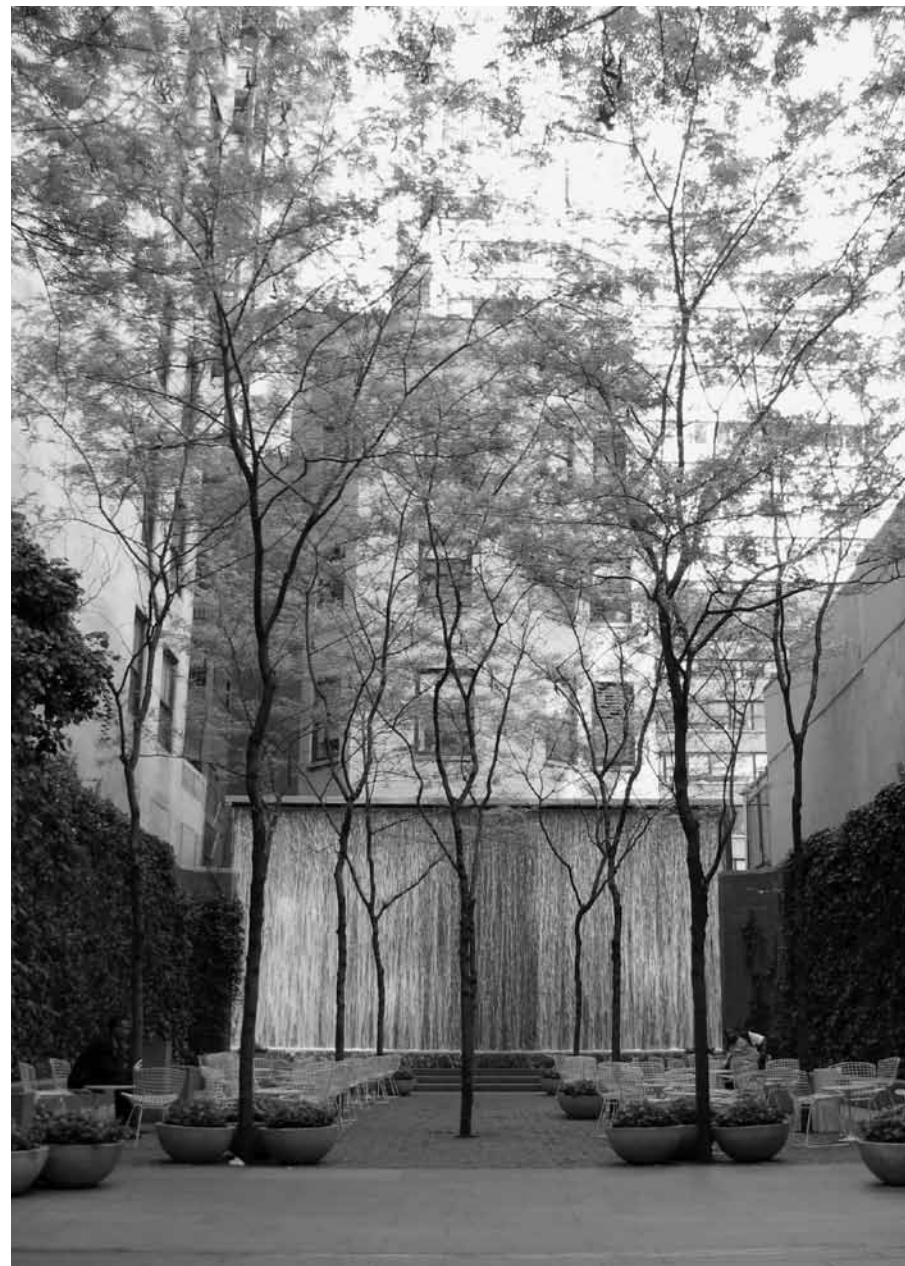
Δεν είναι όμως το μόνο όφελος που πρέπει να ιδωθεί η αδιαμφισβήτητη σημασία τους ως ενός κρυμμένου πλούσιου χωρικού δυναμικού, που διαχέεται στον ιστό των πόλεων. Είναι κυρίως η δυνατότητά τους να εξελίσσονται και να μεταλλάσσονται μέσα στις συνεχώς μεταβαλλόμενες πρακτικές διαφορετικών κοινωνικών ομάδων και στον τρόπο που αυτές αντιλαμβάνονται τη διεκδίκηση του δικαιώματος της παρουσίας και της έκφρασής τους στον δημόσιο χώρο.

Στα προαναφερόμενα δίκτυα χώρων, που δεν είναι απρόσωπα, αλλά δίκτυα ζωής της καθημερινότητας, μπορεί να αναπτύσσονται και να συναρθρώνονται κατά περίπτωση και μια σειρά τρέχουσες κοινωνικές δράσεις. Εφήμερες κατασκευές μπορούν να στεγάσουν, για συγκεκριμένες μέρες, δωρεάν κοινωνικά ιατρεία ή συσσίτια, αλλά και μικρές εκδηλώσεις, ομιλίες ή προβολές και διαφορετικές εκφράσεις τέχνης και δημιουργικότητας, που διοργανώνονται από τους ίδιους τους κατοίκους, μετατρέποντας τα δίκτυα αυτά από χώρους χαλάρωσης σε χώρους συμπυκνωμένης δράσης.

Τα παραπάνω έρχονται σε πλήρη αντίθεση με κάθε μορφής υβριδικούς μεγαλοϊδεατισμούς για την εικόνα της πόλης, διευκολύνοντας μορφές κοινωνικής ζωής στον δημόσιο χώρο που ίσως δεν είναι τόσο νέες όσο αρχικά φαίνονται. Τείνουν κατά κάποιον τρόπο να διαμορφώσουν μια νέα, διευρυμένη μέσω των δικτύων, αίσθηση της τοπικότητας, καθώς η έννοια της «γειτονιάς» δεν υφίσταται πλέον ως τόπος αναφοράς των κατοίκων της πόλης. Σε αυτό το πλαίσιο, διαφορετικές ομάδες του πληθυσμού, με τη βοήθεια της πολιτείας, αλλά κυρίως βασισμένες στις δικές τους δράσεις, επαναπροσδιορίζουν την παρουσία τους, ζώντας την καθημερινότητά τους στον δημόσιο χώρο και αναπτύσσοντας νέες μορφές συλλογικότητας.

(*) Στοιχεία του παραπάνω κειμένου αποτελούν συνέχεια των προβληματισμών οι οποίοι αναπτύχθηκαν στην εισήγηση με τίτλο: «Energizing the City – Designing

“Micro Places”», Polychronopoulos D. Grigoriadou M., 15-18 Ιουλίου 2009, Liverpool, UK, στο πλαίσιο του συνεδρίου της Association of European Schools of Planning (AESOP)· στην εισήγηση: «“Under the Bridge” – Compressing the Urban Space and Time into Happy Tiny Packages», Polychronopoulos D. Grigoriadou M., Ιούλιος 2010, Aalto University, Finland· στην εισήγηση: «Συμπιέζοντας το δημόσιο χώρο – Σχεδιασμός δικτύων εναλλακτικών δραστηριοτήτων και εκφραστικών πρακτικών, για ομάδες εφήβων σε αστικές περιοχές», Συνέδριο «Δημόσιος Χώρος Αναζητείται», Οκτ. 2011, Θεσσαλονίκη· καθώς επίσης και από τη συγκρότηση διαπανεπιστημιακής ερευνητικής πρότασης με τίτλο «Διερεύνηση των παραμέτρων ανάπτυξης και της μεθοδολογίας σχεδιασμού δικτύων “μικρο-τόπων” ως μέσο ενεργοποίησης κοινωνικών σχέσεων, πολλαπλών δραστηριοτήτων και περιβαλλοντικής συνείδησης στα αστικά κέντρα», 2010, με συντονιστή τον Δ. Πολυχρονόπουλο.

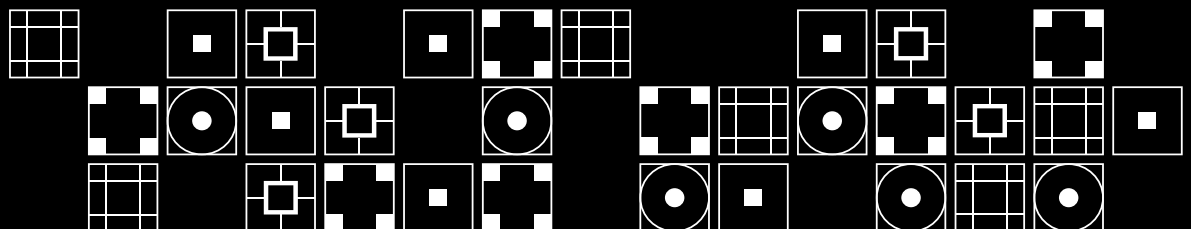

«Πάρκο τσέπης» Paley Park, Μανχάταν, Νέα Υόρκη. Ένα μικρό αστικό πάρκο, που δημιουργήθηκε στον ακάλυπτο χώρο ενός ΟΤ, φωτ. João Fernandes Rocha

ΤΟ ΝΕΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

www.domesindex.com

Πανοραμική άποψη του Ελληνικού, πηγή: www.hellinicon.com

Ερωτήματα για τον χωρικό σχεδιασμό...

Απαντήσεις για το Ελληνικό

γράφει η Φερενίκη Βαταβάλη

Το τελευταίο διάστημα ο χωρικός σχεδιασμός στην Ελλάδα βρίσκεται στο επίκεντρο σφοδρών αλλαγών. Οι κεντρικές πολιτικές, σε άμεση συνάρτηση με τις μνημονιακές επιταγές και τις πιέσεις της αγοράς, έχουν οδηγήσει στη διαμόρφωση ενός υπερ-νεοφιλελεύθερου συστήματος, που όσο περνάει ο καιρός απορρυθμίζεται όλο και περισσότερο.

Εμβληματικό παράδειγμα για να αναδειχθούν οι τροπές του σχεδιασμού είναι το Ελληνικό. Παρά το μακρύ ιστορικό των σχεδιασμών, των πολιτικών δεσμεύσεων και των κοινωνικών διεκδικήσεων για τη δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου, η έκταση του Ελληνικού, δηλαδή του πρώην αεροδρομίου και της παραλίας του Αγ. Κοσμά, αποτελεί ένα από τα ακίνητα του Δημοσίου για το οποίο έχει δρομολογηθεί η ιδιωτικοποίηση και η πολεοδόμησή του. Μέσα από το παράδειγμα του Ελληνικού θα επιδιώξουμε να ψηλαφίσουμε ορισμένα θεμελιώδη ερωτήματα για τον χωρικό σχεδιασμό (στην Αθήνα και όχι μόνο) σήμερα.

— Ποιος σχεδιάζει;

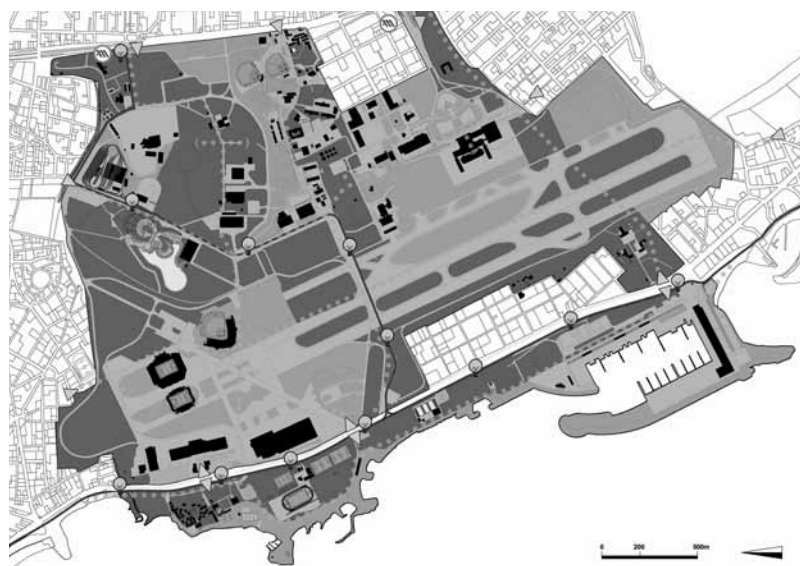
Βασική παράμετρος στο νέο τοπίο χωρικού σχεδιασμού είναι η απόσυρση του κρατικού μηχανισμού και η δημιουργία νέων ανεξάρτητων δομών σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων για ζητήματα του χώρου που δρουν υπό ένα ειδικό καθεστώς εξουσιών. Το πανίσχυρο ΤΑΙΠΕΔ αποτελεί το όχημα για την ολοκλήρωση του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων που με αμιγώς οικονομικά κριτήρια αποφασίζει –ανάμεσα σε άλλα– για το μέλλον των δημόσιων ακινήτων που του έχουν μεταβιβαστεί. Ειδικά στην περίπτωση του Ελληνικού, πέρα από το ΤΑΙΠΕΔ, η ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΕ είναι ο φορέας εκείνος που συστάθηκε για τη διαχείριση της έκτασης του Ελληνικού και που προβλέπεται να εμπλακεί στο μελλοντικό έργο ως «το μάτι του κράτους», ενώ το Γραφείο Ελληνικού, σε ρόλο one-stop-shop, έχει αναλάβει το σύνολο των αδειοδοτήσεων με fast-track διαδικασίες. Την ίδια στιγμή οι κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων με αρμοδιότητες σε θέματα σχεδιασμού και περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων –μεταξύ των οποίων και ο υπό κατάργηση ΟΡΣΑ– όχι απλώς αποκλείονται από το σχεδιασμό του Ελληνικού, αλλά χάνουν γενικότερα το αντικείμενό τους σε μια πορεία περιορισμού του κοινωνικού ελέγχου και συρρίκνωσης του δημόσιου τομέα.

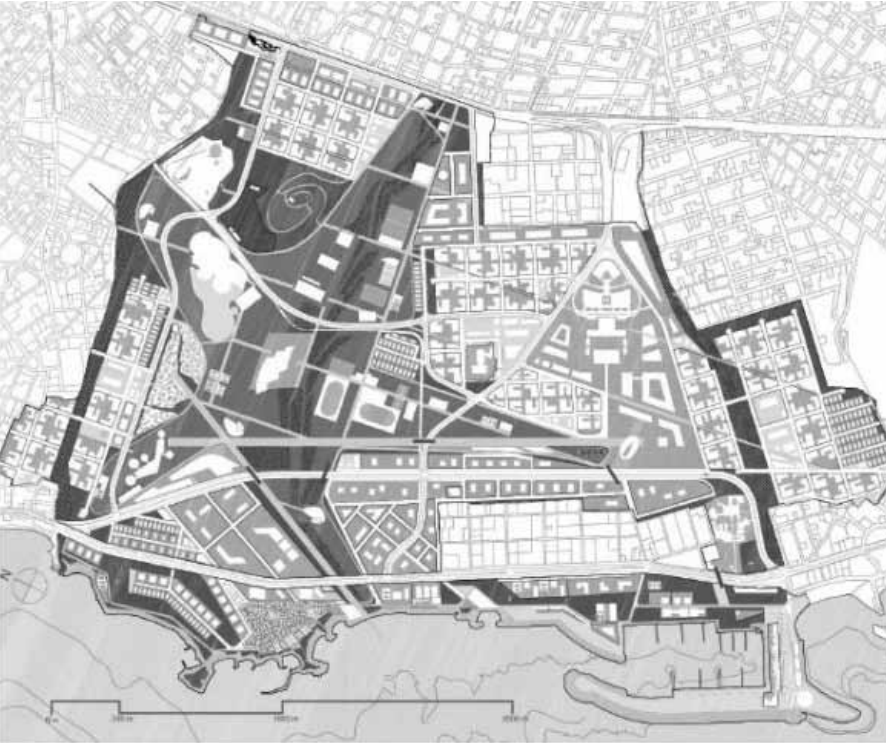
— Πώς σχεδιάζει;

Μαζί με τις νέες δομές που έχουν αναλάβει τον χωρικό σχεδιασμό έχουν θεσμοθετηθεί και νέα εργαλεία, διαμορφώνοντας ουσιαστικά ένα ευέλικτο σύστημα που παρακάμπτει υφιστάμενες ρυθμίσεις και σχεδιασμούς και ευνοεί συγκεκριμένες επενδύσεις. Υιοθετούνται ειδικές κατά παρέκκλιση ρυθμίσεις, που, για παράδειγμα, στο Ελληνικό συμπυκνώνονται σε ειδικό νόμο (Ν. 4062/2012) για τις χρήσεις γης, τους όρους δόμησης, τις αδειοδοτικές διαδικασίες και τις αρμοδιότητες των νεοσυσταθέντων φορέων. Επιπλέον, ακυρώνεται οποιαδήποτε διαδικασία διαβούλευσης και συμμετοχής, ενώ αγνοούνται σχεδιασμοί δεκαετιών, αλλά και τα αιτήματα και οι προτάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης, επιστημονικών φορέων και τοπικών κινημάτων, ακυρώνοντας πρακτικά κάθε διάσταση δημοκρατικότητας στο σχεδιασμό. Ουσιαστικά προωθούνται αποσπασματικές επιλογές σύμφωνα με τα επενδυτικά ενδιαφέροντα, καταργώντας στην πράξη οποιαδήποτε προοπτική για έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό σε περιφερειακό, μητροπολιτικό και τοπικό επίπεδο. Ειδικά

Πρόταση Εργαστηρίου Αστικού Περιβάλλοντος ΕΜΠ 2010

πηγή: Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος ΕΜΠ

Πρόταση ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΕ 2012
πηγή: <http://www.efsyn.gr/?p=20756>

για ένα θέμα μητροπολιτικής σημασίας όπως το Ελληνικό και γενικότερα το παράκτιο μέτωπο της Αθήνας, θα ήταν –αν μη τι άλλο– απαραίτητο ένα επικαιροποιημένο ρυθμιστικό σχέδιο που να απαντά στις σημερινές ανάγκες των κατοίκων και τα προβλήματα της πόλης. Ωστόσο, οι αποφάσεις για το Ελληνικό όχι απλώς λαμβάνονται ερήμην οποιουδήποτε μητροπολιτικού σχεδιασμού, αλλά φαίνεται ότι θα νομιμοποιηθούν εκ των υστέρων από το εκκολαπτόμενο (;) ρυθμιστικό σχέδιο της Αθήνας.

— Σχεδιασμός για ποιον;

Σε μια περίοδο συνολικών αναδιαρθρώσεων και αναδιανομής των πόρων σε βάρος των πολλών σαν αυτή που βιώνουμε, ο σχεδιασμός έχει στο επίκεντρο τη διευκόλυνση των μεγάλων επενδύσεων και τη διασφάλιση των κερδών για τους μεγάλους επενδυτές. Έμφαση δίνεται στην εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής ευελιξίας για τους επενδυτές, σε διαδικασίες που θα καρποφορήσουν σύντομα και σε όρους που θέτουν το κράτος εγγυητή της επένδυσης. Η περίπτωση του Ελληνικού –αν και το έργο δεν έχει ακόμα προχωρήσει– είναι και πάλι ενδεικτική: το θεσμικό πλαίσιο που διαμορφώθηκε για την «αξιοποίησή» του δίνει απεριόριστες επενδυτικές δυνατότητες, οι διαδικασίες αδειοδότησης είναι γρήγορες και το κράτος καλείται να καλύψει το τεράστιο κόστος των απαιτούμενων υποδομών. Την ίδια στιγμή, οι σχεδιασμοί που έχουν δρομολογηθεί για το Ελληνικό υφαρπάζουν από τους κατοίκους της Αθήνας ένα χώρο που καταγράφεται ως η τελευταία ευκαιρία για την απόκτηση ενός πάρκου μητροπολιτικής εμβέλειας, καταργούν υφιστάμενες δημόσιες και κοινωφελείς υποδομές, ακυρώνουν τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της παραλίας και του αιγιαλού, αδιαφορούν για την ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά του χώρου.

— Για ποιο μοντέλο πόλης;

Οι κεντρικές πολιτικές για το χώρο και την πόλη εστιάζουν σε μεγάλες αστικές αναπτύξεις κυρίως του τριτογενούς τομέα. Είναι μια τάση που είχε εκδηλωθεί πριν την κρίση, αλλά πλέον μοιάζει να απειλεί με σοβαρή διάρρηξη τον αστικό ιστό της Αθήνας, ασκώντας μεγάλες πιέσεις στη

Εθελοντική δεντροφύτευση στο Ελληνικό 2012
πηγή: Δήμος Ελληνικού-Αργυρούπολης

μικρή ιδιοκτησία, το μικρό και μεσαίο κατασκευαστικό κεφάλαιο και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που έχουν σημαδέψει τις διαδικασίες αστικής ανάπτυξης μεταπολεμικά. Μεγάλες αναπτύξεις με κατοικίες, τουριστικά καταλύματα, εμπορικά κέντρα και χώρους διασκέδασης, όπως αυτή που προετοιμάζεται για το Ελληνικό, δεν είναι ότι θα διαλύσουν την τοπική εμπορική αγορά και αγορά ακινήτων, ούτε ακόμα ότι θα απονευρώσουν το κέντρο της Αθήνας. Μια τέτοια ανάπτυξη ωθεί την πόλη σε ανεξέλεγκτη διάχυση με κύριο άξονά της την εκμετάλλευση της γης και τις προτεραιότητες του κατασκευαστικού και κτηματομεσιτικού κεφαλαίου. Πρόκειται για ένα μοντέλο που έχει δοκιμαστεί και εδώ και αλλού, και του οποίου τις καταστροφικές συνέπειες αντιμετωπίζουμε άμεσα στο πλαίσιο της πολύμορφης κρίσης που ζούμε.

DESIGN + CONSTRUCTION

Επικοινωνήστε μαζί μας

Λουτρού 18, Αχαρναι
☎ 2102818283
@ aboutstores@aboutstores.gr
www.aboutstores.gr

ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

- ➔ Εφαρμογή Σχεδιασμού
- ➔ Κατασκευή Επίπλωσης
- ➔ Παραγωγή Εξαρτημάτων

Ηλεκτρονικό Κατάστημα

QuickEquip.gr
by aboutSTORES

GUTENBERG ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Παναγιώτης Πάγκαλος

Η ΣΗΜΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΤΟΥ ALDO ROSSI

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

Κυριακή Τσουκαλά

Παιδική αστική
εντοπία

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ
ΝΟΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

*Le caractère
apparaît
sans cesse
à l'homme
en temps.*

Παναγιώτης Πάγκαλος

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

Pierre Pellegrino

Το Νόημα του Χώρου
Η Εποχή και ο Τόπος

ΒΙΒΛΙΟ Ι

ΖΩΝΗ ΔΕΛΤΑ - ΠΙΣΤΑΤΙ

Μετάφραση-Επιμέλεια
Κυριακή Τσουκαλά

Gutenberg
ΕΚΔΟΣΕΙΣ • ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Πάρκο Gezi

1| Το 1806 οικοδομήθηκαν οι στρατώνες Τορξυ. Το μεγάλο σε έκταση κτήριο είχε αρχιτεκτονικές επιρροές από οθωμανικά, ρωσικά και ινδικά στοιχεία. 2| Το 1921 η εσωτερική αυλή του μετατράπηκε στο στάδιο Taksim, χωρητικότητας 8.000 θέσεων, το οποίο χρησιμοποιούνταν για αγώνες ποδοσφαίρου, πυγμαχίας και στίβου, συναυλίες κλασικής μουσικής κ.λπ. 3| Έως το 1930, πλησίον των στρατώνων βρισκόταν το αρμενικό νεκροταφείο Pangalti (από το 1560). Οι πανάκριβες μαρμαρόπλακες, με την κατάσχεσή του, πουλήθηκαν ή χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του πάρκου İnönü και της πλατείας Eminönü. 4| Το 1936 ο Kemal Atatürk κάλεσε τον Γάλλο αρχιτέκτονα-πολεοδόμο Henri Prost, και τελικά αποφασίστηκε, στο πλαίσιο της αναδόμησης της πόλης, να κατεδαφιστούν οι στρατώνες για να δημιουργηθεί το «Πάρκο Νο 2». Το έργο ολοκληρώθηκε το 1943 και στα εγκαίνια ονομάστηκε πάρκο İnönü (σχέδιο του αρχιτέκτονα Jacques Pervititch). 5| Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου και την οικιστική ανάπτυξη, η έκτασή του μειώθηκε και κατέληξε στο σημερινό πάρκο Gezi. 6| Η πρόταση ανάπλασης της πλατείας Taksim και του πάρκου Gezi (έκτασης 35.000 τ.μ.) εγκρίθηκε από την ισλαμιστική κυβέρνηση τον Φεβρουάριο του 2012. Μεταξύ άλλων, προβλέπει την κατασκευή στη θέση όπου σήμερα βρίσκεται το πάρκο Gezi (καθιερωμένος χώρος αναψυχής, διοργάνωσης πολιτιστικών δραστηριοτήτων κ.ά.) ενός ομοιώματος των παλαιών οθωμανικών στρατώνων, που θα περιλαμβάνει εμπορικό κέντρο και πολυτελή διαμερίσματα. 7| Οι μπουλντόζες έχουν αρχίσει να καταστρέφουν το πάρκο. 8| Από αυτήν τη φωτογραφία ξεκίνησαν όλα. Η «γυναίκα με τα κόκκινα» –όπως την ξέρουμε όλοι– είναι η Ceyda Sungur, καθηγήτρια στο Τμήμα Πολεοδομίας και Χωροταξίας του Πολυτεχνείου Κωνσταντινούπολης. Είχε μεταβεί στο πάρκο μαζί με μια ομάδα –συναδέλφων της και φοιτητών– προκειμένου να το σώσουν από τους εκσκαφείς. Σε επιστολή την οποία υπέγραψε τόσο εκείνη όσο και άλλα μέλη της Αρχιτεκτονικής Σχολής αναφέρει: «Όλες αυτές οι εκ των άνω αποφάσεις, που αγνοούν το σχεδιασμό και τις αρχές διαχείρισης του αστικού περιβάλλοντος, δεν έχουν την έγκριση των πολιτών της Κωνσταντινούπολης. Δεν τις αποδεχόμαστε».

[Έρευνα: Ο. Σημαιοφορίδου]

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

► Δημιουργία, ανάκτηση κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων και ανάδειξη μετώπων, οδών και κόμβων, στην αστική περιοχή του Δήμου Κιλκίς

Σκοπός του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού Ιδεών είναι η ανάκτηση και αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, που έχει αναδειχθεί την τελευταία περίοδο ως μείζον θέμα στο σύνολό του και όχι επικεντρωμένο μόνο σε συγκεκριμένα σημεία υψηλού οικονομικού ή επικοινωνιακού ενδιαφέροντος.

Η θεματολογία του διαγωνισμού περιλαμβάνει πέντε υποενότητες:

1. Ά-κτιστά/ά-χρηστα οικόπεδα/υπολείμματα αστικής γης/ακάλυπτοι χώροι
2. Μικρές υφιστάμενες πλατείες
3. Πεζοδρομήσεις
4. Περιβάλλον χώρος ή/και όψεις δημόσιων/δημοτικών κτηρίων
5. Μέτωπα οδών και κόμβων

Διοργάνωση: Δήμος Κιλκίς, ΤΕΕ/ΤΚΜ

(Συμμετοχή έως 30 Αυγούστου 2013 ώρα 15.00 μ.μ.)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

► Η πόλη αυτών και η πόλη των άλλων

Η γκαλερί Ποντοπόρος προσκαλεί νέους αρχιτέκτονες και τελειόφοιτους αρχιτεκτονικών σχολών σε ένα workshop διερεύνησης χωρικών δυναμικών με σκοπό το σχεδιασμό και κατασκευή ενός πλέγματος αρχιτεκτονικών επεμβάσεων στον οικιστικό ιστό της Νάουσας.

Πληροφορίες: opencall2013@gmail.com

(27 Ιουνίου - 7 Ιουλίου 2013, Γκαλερί Ποντοπόρος, Νάουσα, Πάρος)

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

► Μεταβολές κι ανασηματοδοτήσεις του χώρου στην Ελλάδα της κρίσης

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας διοργανώνει Συνέδριο με θέμα «Μεταβολές κι ανασηματοδοτήσεις του χώρου στην Ελλάδα της κρίσης» στον Βόλο, και καλεί τους ενδιαφερόμενους επιστήμονες να υποβάλουν ανακοινώσεις και να παρακολουθήσουν τις εργασίες του.

Επικοινωνία: synedriearch2013@uth.gr

(1-3 Νοεμβρίου 2013, Βόλος)

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

► 1η Έκθεση Αρχιτεκτονικού Έργου Αρχιτεκτόνων Δωδεκανήσου

Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Δωδεκανήσου, με την υποστήριξη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και του Δήμου Ρόδου, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του για την ανάπτυξη της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, διοργανώνει την 1η Έκθεση Αρχιτεκτονικού Έργου Αρχιτεκτόνων Δωδεκανήσου.

Στο χώρο της έκθεσης θα οργανωθεί σειρά ανοικτών συζητήσεων, με προσκεκλημένους εισηγητές, με στόχο την ανάδειξη της σύγχρονης και της μνημειακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του τόπου μας.

(19-25 Αυγούστου, Ρόδος)

► Αθηναϊκές κατοικίες του μοντέρνου κινήματος

Η έκθεση φωτογραφίας αφορά τα κτήρια κατοικιών της αρχιτεκτονικής του μοντέρνου κινήματος στο Δήμο Αθηναίων και θα περιλαμβάνει χαρακτηριστικά δείγματα της συγκεκριμένης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, διάσπαρτα στις αθηναϊκές συνοικίες, καθώς και επιλογή φωτογραφιών που αποτυπώνουν ποιοτικά χαρακτηριστικά της μορφολογίας του μοντέρνου κινήματος.

Σε ένα χάρτη του Δήμου Αθηναίων θα παρουσιάζεται η γεωγραφική κατανομή των καταγεγραμμένων κτηρίων.

(16-30 Ιουνίου 2013, Μουσείο Μπενάκη, κτήριο οδού Πειραιώς)

► Greek Design=Good Design

Ο ΟΒΙ (Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας) και το ΟΗΙΜ (Γραφείο Εναρμόνισης Εσωτερικής Αγοράς) προσκαλεί τους σχεδιαστές-δημιουργούς που δημιουργούν στην Ελλάδα να υποβάλουν τα δημιουργήματά τους προκειμένου να συμμετάσχουν στην έκθεση, η οποία εστιάζει σε πέντε κλάδους: Έπιπλο, Χρηστικό αντικείμενο, Κόσμημα, Συσκευασία, Ένδυση – Υπόδηση, με σκοπό την ανάδειξη και προώθηση του design που δημιουργείται στην Ελλάδα.

Πληροφορίες: Ρ. Ζαχαροπούλου, τηλ. 210 6183541
Β. Μακρή, τηλ. 210 6183618

(28 Νοεμβρίου - 02 Δεκεμβρίου 2013, εκθεσιακό κέντρο Helexpro Palace)

BIBLIA

► Μεταβαλλόμενη αρχιτεκτονική

Στο βιβλίο αυτό ο Κωνσταντίνος-Αλκέτας Ουγγρίνης εξετάζει σε βάθος τη σύγχρονη υιοθέτηση της μεταβλητότητας στον κατασκευασμένο χώρο, η οποία ιστορικά έρχεται σαν τρίτο κύμα, και παρουσιάζει μια σειρά σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών κατασκευής στην αρχιτεκτονική που μπορούν να την εφαρμόσουν.

Εκδόσεις Ίων, 2012, 496 σελ.

► Η σημασία του χρόνου στη σύγχρονη αρχιτεκτονική

Στην παρούσα μελέτη, ο Παναγιώτης Πάγκαλος, μεταβαίνοντας από το πεδίο της πόλης στο πεδίο της ιστορίας και εν συνεχεία στο πεδίο της επιστήμης, επιχειρεί να αναδείξει τους δεσμούς ανάμεσα στη μέτρηση του χρόνου, την οργάνωση του χώρου και τη διαχείριση του ανθρώπινου μόχθου.

Εκδόσεις Gutenberg, 2011, 152 σελ.

► Εξεγερμένες πόλεις. Από το δικαίωμα στην πόλη στην επανάσταση της πόλης

Ο συγγραφέας του βιβλίου David Harvey θέτει την πόλη στο επίκεντρο της πάλης του κεφαλαίου και της πάλης των τάξεων, εξετάζοντας περιπτώσεις από το Γιοχάνεσμπουργκ μέχρι τη Βομβάη και από τη Νέα Υόρκη μέχρι την Αθήνα, αλλά και το πρόσφατο κίνημα καταλήψεων και πλατειών σε μεγαλουπόλεις σε όλο τον κόσμο.

Εκδόσεις ΚΨΜ, 2013, 308 σελ.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΜΕ

► 25.05.2013 _στρογγυλό τραπέζι: «Αρχιτεκτονική εκπαίδευση και αρχιτεκτονική πρακτική στη σημερινή Ελλάδα»

Συμμετείχαν οι αρχιτέκτονες: Αγγελής Γιώργος, Αμερικάνου Ελένη, Γιαννίσης Δημήτρης, Μπίρης Τάσος, Ξάνθη Θεώνη, Ξερόπουλος Σόλων, Πορτάλιου Ελένη, Ρογκάν Σπύρος, Τσιράκη Σοφία, διδάσκοντες στις αρχιτεκτονικές σχολές της χώρας. Το στρογγυλό τραπέζι που συντόνισε ο αρχιτέκτονας Γιώργος Μαδεμοχωρίτης, Πρόεδρος Τμήματος Αττικής του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της 1ης Έκθεσης Αρχιτεκτονικού Έργου στην Αττική, στην οποία οι ομιλητές συμμετείχαν με έργο τους.